

Біологія тварин, 2011, т.13, № 1–2
Колектив Інституту біології тварин НААН сумує з приводу смерті
доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НААН,
Заслуженого діяча науки і техніки України
Івана Арсентійовича Макара

І. А. Макар народився на Самбірщині 16.05.1931 р. Закінчив у 1954 р. зоотехнічний факультет Львівського зооветеринарного інституту.

У 1961 р. І. А. Макар захистив кандидатську дисертацію на тему «Вплив згодовування сульфату натрію на хімічний склад, фізичні властивості і настриги вовни та живу вагу овець», а у 1971 р. — докторську дисертацію на тему «Вплив азотних та сірковмісних сполук на обмінні процеси в організмі овець у зв'язку з вовноутворенням». 1961–1964 рр. — старший науковий співробітник лабораторії обміну речовин Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин; 1964–1965 рр. — заступник директора з наукової роботи цього ж інституту; 1965–1970 рр. —

старший науковий співробітник лабораторії обміну речовин; 1970–1999 рр. — завідувач лабораторії біохімічних основ вовноутворення; а з 2000 р. — головний науковий співробітник лабораторії живлення овець і вовноутворення Інституту біології тварин НААН. Член Всесоюзного та Українського біохімічного товариства, Всесоюзного товариства «Знання», член наукового товариства імені Т. Шевченка.

Уся наукова діяльність Івана Арсентійовича була тісно пов'язана з Українським науково-дослідним інститутом фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин, який був створений у 1960 році на базі відділу біохімії сільськогосподарських тварин НДІ землеробства і тваринництва західних районів УРСР.

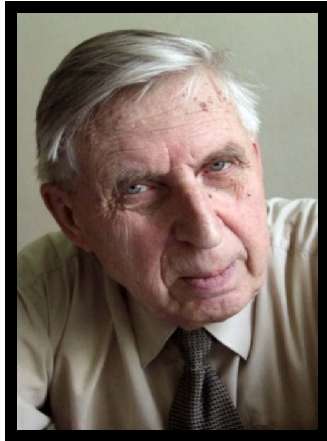
За ініціативою Івана Арсентійовича в 1970 році було створено лабораторію біохімічних основ вовноутворення, якою впродовж 28 років завідував. Власне із створення єдиної у нашій країні та країнах колишнього Союзу унікальної лабораторії, сама назва якої розкриває суть і спектр питань, пов'язаних із проблематикою вівчарства, сформувався напрям наукових досліджень та наукової школи, яку він створив.

І. А. Макар був відомим вченим-біохіміком, зробив вагомий внесок у розробку теоретичних основ вовноутворення на основі з'ясування закономірностей метаболічних процесів у вовноутворюючих структурах у різних порід овець залежно від продуктивності, фізіологічного стану, умов годівлі і утримання. Опублікував понад 400 наукових праць, в т. ч. 25 методичних і практичних рекомендацій, 7 патентів, ряд буклетів та інформаційних листів. Результати своїх досліджень професор Макар І. А. узагальнив у відомих монографіях: «Биохимические основы шерстной продуктивности овец» (1977), «Пути улучшения качества шерсти» (1992), «Біологічні та господарсько-корисні ознаки гірськокарпатських овець з кольоровою вовною природного забарвлення» (2004), «Лабораторія з милозвучним найменням» (2005),

«Біохімія, морфологія і патологія вовни» (2006), «Фізіолого-біохімічні основи живлення овець» (2007), «Метаболічна і продуктивна дія сірки в організмі овець» (2009). Під його керівництвом підготовлено і захищено 27 кандидатських і дві докторські дисертації.

Колектив Інституту біології тварин НААН глибоко сумує з приводу смерті відомого вченого у галузі біохімії тварин, доктора біологічних наук, професора

Вадима Георгійовича Яновича

В. Г. Янович народився на Житомирщині 16.12.1930 р. Закінчив у 1953 р. ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту. З 1953 по 1962 рр. працював ветлікарем колгоспу та районної ветеринарної лікарні м. Берегово. З 1962 по 1965 рр. навчався в аспірантурі у лабораторії вікової фізіології і біохімії Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин під керівництвом к. б. н. С. Й. Кусеня. У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Показники ліпідного обміну у великої рогатої худоби у зв'язку з онтогенезом» за спеціальністю 03.00.04 — біохімія. 1965–1975 рр. — старший науковий співробітник лабораторії вікової фізіології і біохімії, а з вересня 1975 р. — її завідувач.

У 1973 р. захистив докторську дисертацію на тему «Дослідження ліпідів, жирних кислот і кетонових тіл у великої рогатої худоби і свиней в онтогенезі». У 1986 р. В. Г. Яновичу присвоєно вчене звання професора. З 2000 по 2006 рр. — завідувач лабораторії біології росту і розвитку тварин, а з 2006 р. — головний науковий співробітник лабораторії живлення ВРХ. Талант і досвід науковця-учителя дали змогу сформувати власну відому школу здібних науковців, серед яких 9 докторів і 28 кандидатів наук, які на високому методичному рівні успішно, вже самостійно, вирішують актуальні для науки проблеми.

Школою В. Г. Яновича науково обґрунтовані онтогенетичні особливості обміну ліпідів у великої рогатої худоби, свиней, птиці і риб та шляхи вирішення проблеми нормування ліпідного живлення тварин. Результати цих досліджень узагальнені в монографії «Обмен липидов у животных в онтогенезе» (1991), яка широко відома в Україні та за кордоном. Загальне визнання наукової громадськості одержали роботи з вивчення онтогенетичних особливостей обміну білків і амінокислот у великої рогатої худоби, курей і гусей та теоретичного обґрунтування протеїнового і вітамінного живлення тварин і птиці, які узагальнені у монографіях «Біологічні основи трансформації поживних речовин у жуйних тварин» (2000) та «Жиророзчинні вітаміни у ветеринарній медицині і тваринництві» (2004). Досягнуто успіхів у з'ясуванні механізмів післяродової адаптації поросят і телят, онтогенетичних особливостей синтезу білків, ліпідів і простагландинів у тканинах великої рогатої худоби. Всесторонньо вивчено використання амінокислот у синтезі білків, ліпідів, глюкози та в енергетиці тканин у тварин. З'ясовані біологічні механізми неонатальної

адаптації поросят і телят, азот-затримуючої дії жирів при додаванні їх до раціону тварин.

Результати різносторонніх досліджень професора В. Г. Яновича викладені у понад 500 наукових працях. В. Г. Янович вніс суттєвий доробок у теорію і практику аграрного виробництва, що свідчить про високий авторитет вченого, визнаного у широких колах громадськості. Він був ініціатором і організатором широкого впровадження наукових розробок інституту і передового виробничого досвіду у практику тваринництва Західного регіону України, зокрема у Львівській, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Тернопільській і Чернівецькій областях впродовж багатьох років, що підтверджено багатьма виданими методичними і практичними рекомендаціями, посібниками, патентами.

За вагомий особистий внесок у розвиток аграрної і біологічної науки В. Г. Янович нагороджений Почесними грамотами КМУ, УААН, Львівської ОДА, Почесною Відзнакою УААН, Відзнакою МАП «Знак Пошани» та Державного комітету ветеринарної медицини України. За визначні успіхи у розвитку аграрної науки професору В. Г. Яновичу була встановлена довічна стипендія Президента України.